

No. 15.

1935.

Kevad.

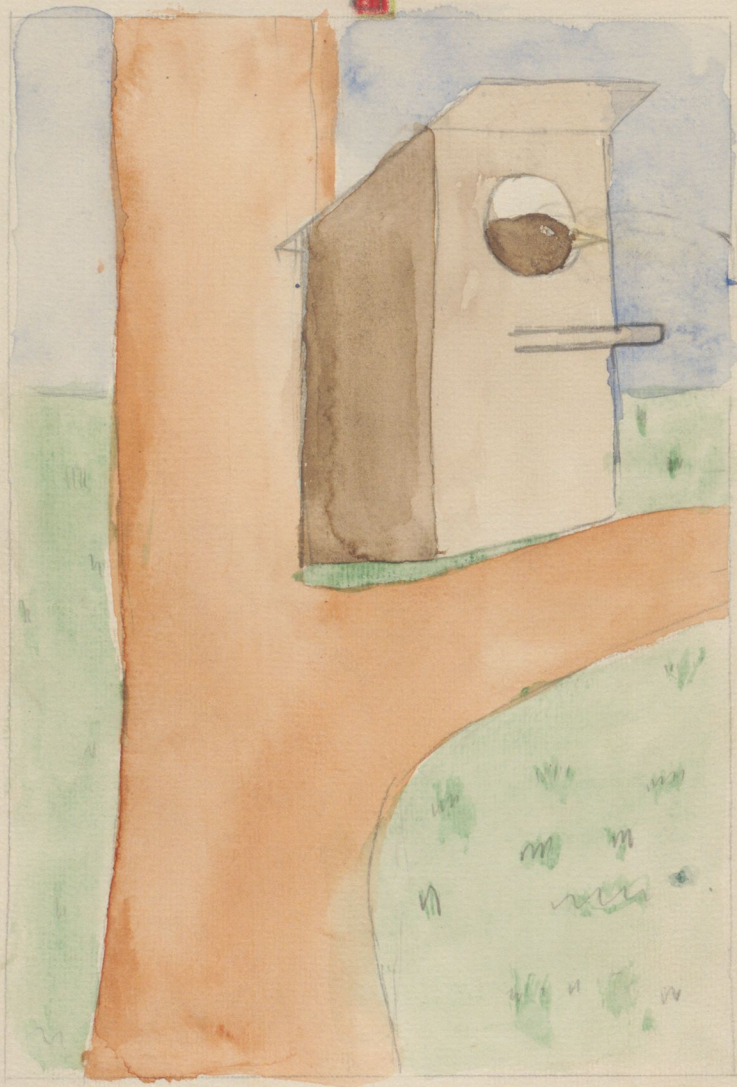

Bruno T.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 43002-15

Vihikus on 52 lk

Wakesed koduteel.

Kõrgel, kõrgel siniõhus,
hõbepilvakeste teel,
kürte satendavas vallas
kõlab imeline keel:

Klu, klu!

Kas seal ingel 'lutsemas,
või seal hüüab pilve huul?
Kas seal päike sõuab alla,

õie seal mängib lõunatuul!

Ille, klu!

Ei seal ole ingel, päike,
ega mängi linna keel,
need on kulla kukekesed,
kukekesed koduteel:

Ille, klu!

Toomad ühes pääsukesed,
pääsukesed, liblikad,
pisitillukesed inglid,

lillekeste kaitsejad.

Ilmu, klu!

Kõrgel, kõrgel sinisõhus
hõbepühakeste teel,
kürte sätendamas vallas
kõlak kurekeste keel:

Ilmu, klu!

lesanne.

$$54:27=2$$

$$72:18=4$$

$$96:16=6$$

$$90:15=6$$

$$54:9:3=2$$

$$72:6:3=4$$

$$96:8:2=6$$

$$90:5:3=6$$

$$72:24=3$$

$$84:21=4$$

$$54:18=3$$

$$81:27=3$$

$$72:8:3=3$$

$$84:7:3=4$$

$$54:9:2:3$$

$$81:9:3:3$$

Kannikene emale.

J. Oro.

Minna, pisikene poju,

vaevalt nelja-aastane,

tulen aasalt, tulen koju,

tõttan vastu emale.

Emake, memmekene,
mäg'n aasal liblikat.

Esimene kannikene

kasvas säälpool väravat.

Kulla-kuku, kallis ema,
kannikese pannen ma
sinu tuppa õilmitsema,
memme tuba ehtima.

Mina, pisikene poju,
varevalt nelja-aastane,
ma jääm ema tuppa koju,

kassan näämiks memmel.

 lesanne.

$$56:14=4$$

$$56:2:7=4$$

$$72:36=2$$

$$72:4:9=2$$

$$64:16=4$$

$$64:8:2=4$$

$$96:32=3$$

$$96:8:4=3$$

lesanne.

$$400 + 300 = 700$$

$$600 : 3 = 200$$

$$800 - 500 = 300$$

$$600 : 300 = 2$$

$$8 \cdot 100 = 800$$

$$700 : 7 = 100$$

$$200 \cdot 4 = 800$$

$$700 : 100 = 7$$

Harjutis.

Maestalt saabusid kevad, **kuu**

lendavad rändlinnud tagasi
kodumaale. Etad vilistavad, **nii**

et mets nõkkab. Kinnitasin
puuri puu külge, aga kuld-
nukk ei lennanud sisse.
Kuiulsin üle põllul, et lões-
ke laulab. Ilm oli ilus, selle-
pärast lõokegi laulis. See
lind ei olnud pääsuke, vaid
kuld-nukk. Kuldnukk vilistab,
kuid lõoke lõõritab. Kui mi-

na hommikul unest ärkasin,
siis linnud juba laulsid.

Aludnokka.

Kus-ta i-sa tegi ke-va-del
laua-tükki kes-test väi-ke-se
ma-ja-ke-se. Sel o-li liusk ka-
tus peal, mil-le ser-oad tü-ki
maad ü-le sein-te u-ka-tu-
sid. Kõr-ge kõrgemas-se sei-ma
ka-tu-se lä-he-da-le, löi-kas
i-sa veel räm-mar-gu-se au-gu

-7-

ja ütles siis:

"Küüd on linn val-
mis, ja-ja ai-mult veel
öö-raid oo-da-ta."

"Mis sa seal teed, i-sa!
kü-sis väi-ke Kus-ta."

"Vaa-ta, poeg, ke-rad on tu-
le-kul. Vars-ti il-mu-rad kuld-ma-
kad ja a-su-rad ses-se mg-

ja-kes-se e-la-ma, lau-la-rad ja
ri-lis-ta-rad nang kait-se-rad
mei-e ri-l-ja-puu-se-da."

lesanne.

$$98:49=2$$

$$64:16=4$$

$$56:14=4$$

$$96:32=3$$

$$80:16=5$$

$$81:27=3$$

$$72:12=6$$

$$90:14=6(6)$$

kesanne.

$$600 + 400 = 1000$$

$$800 : 400 = 2$$

$$1000 - 700 = 300$$

$$600 : 200 = 3$$

$$200 \cdot 4 = 800$$

$$1000 : 5 = 200$$

$$900 : 3 = 300$$

$$400 : 2 = 200$$

Emadepäev.

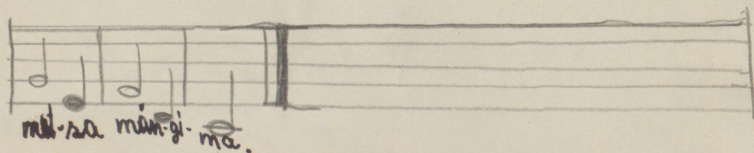
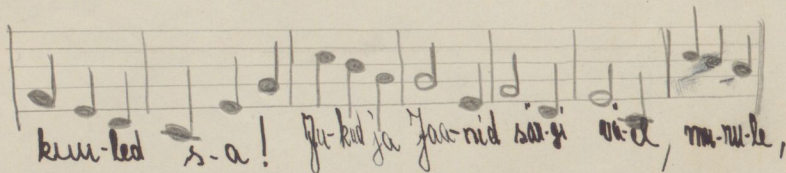
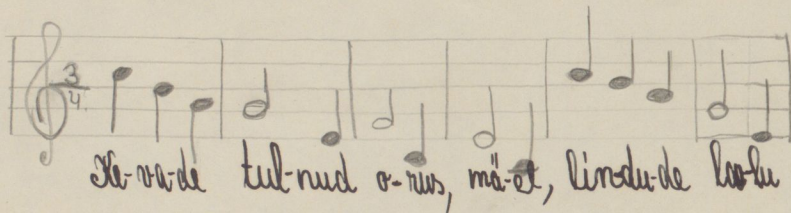

Pühapäeval, 12 mail on emadepäev. Emme emadepäeva korjametsast üraseid ja sinililli.

Õlased on valged kui minu
puhas süda. Sinililled on
sinised kui minu silmad.
Emale, kelle armastus mulle
kõikge kallim, toon need
lilled. Emadepäeval olen viti
hää laps, ja abistan teda
tema töös.

8

Hevad on tulnud.

Löpp.

TEST 15.

2. õppeaasta.

Nimi:

Kuupäev:

Aeg:

min.

Hinne:

Kordamine.

1. Kirjuta punktjoonele b, p või pp!

Var b lane hü pp as tänaval ringi. La p sed pildusid linnukestele p alukesi.

2. Kirjuta punktjoonele d, t või tt!

Tä d i tõi kauplusest ke t i ja pani kurja koera ke tt i. Korja õigel ajal, siis on võ tt a hä d aajal!

3. Kirjuta punktjoonele g, k või kk!

Taluni k u tu g ev hobune lä k s lõh k uma. Kolm taluni kk u püüdsid kinni hobuse.

4. Lahuta sõnad silpideks püstkriipsu abil!

Tõde tõuseb, vale vajub. Küdas töö, nõnda palk. Ilus nägu, paha tegu.

5. Kirjuta viis ühesilbilist sõna!

Ühesilbilisi sõnu: Ei, ja, palk, tool, laud.

6. Kirjuta kolm kahe silbilist sõna, missuguseid ei poolitata!

Onu, ema, isa, aken.

7. Seleta antud sõnad!

hõikama — hüüdma

mugav — hea

rästas — lind

räästas — katuses sero

tare — talumaja

hetk — silmapilk

8. Kirjuta lause, mille lõpul on küsimärk!

Mis sa teed seal?

9. Kirjuta lause, mille lõpul on hüüumärk!

Ats, tule siia!

10. Pane igas lauses üks koma õigele kohale!

Lapsed, astuge ligemale! Astuge ligemale, lapsed! Ainoke,
tõuse ometi üles! Tõuse ometi üles, Ainoke! Ants, mine too
kolm liitrit piima! Mine too kolm liitrit piima, Ants!

-171-

II õppeaasta

Sari B

Test 3

Nimi: B. Tomberg Aeg: min.
Kuupäev: 4. V. 35. a. Punkte: 20

1. $200 + 500 = 700$

2. $700 - 400 = 300$

3. $38 + 7 - 13 = 32$

4. $63 - 8 + 12 = 67$

5. $47 + 38 = 85$

6. $86 - 39 = 47$

7. $2 \cdot 30 = 60$

8. $80 : 40 = 2$

9. $2 \cdot 47 = 94$

10. $90 : 42 = 2(6)$

11. $4 \cdot 20 = 80$

12. $87 : 20 = 4(7)$

13. $3 \cdot 17 = 51$

14. $77 : 25 = 3(2)$

15. $8 \cdot 3 = 24$

16. $29 : 3 = 9(2)$

17. Kaljo ostis 2 kladet, makstes 18 senti tükist. Kui palju sai ta 50 sendist tagasi?

14 senti.

$$\begin{aligned} 2 \cdot 18 &= 36 \\ 50 - 36 &= 14 \end{aligned}$$

18. Liiter maasikaid maksis 36 senti. Mitu liitrit maasikaid sai Maimu osta 80 senti eest ja mitu senti jäi tal järele?

$$\begin{aligned} 36 \cdot 2 &= 72 \\ 80 - 72 &= 8 \end{aligned}$$

2 ltr. 8 senti
jää järel

19. Ilmari vöö oli 5 cm lai, Väino oma aga 12 mm kitsam.

Mitu millimeetrit oli Väino vöö lai?

38 mm.

$$50 \text{ mm} - 12 \text{ mm} = 38 \text{ mm}.$$

20. Mitu nädalat ja mitu päeva on 30 päeva?

4 n. 2 päeva.

$$30 : 7 = 4 (2)$$

John

les. anne 27 luku. 94.

Laskendius:

1.) Mitä kosinat on 36 tükki? $36:12=3$

2.) " " " 60 tükki? $60:12=5$

3.) " " " 84 tükki? $84:12=7$

4.) " " " 40 tükki? $40:12=3(4)$

5.) " " " 50 tükki? $50:12=4(2)$

6.) " " " 60 tükki? $60:12=5$

7.) " " " 70 tükki? $70:12=5(10)$

8.) " " " 80 tükki? $80:12=6(8)$

Mis ema teeb?

(pöördsona)

Emma on hommikul esimene,
kes voodist tõuseb ja õhtul vii-
mane, kes magama heidab.

Ta keedab kohvi, õratab isa ja
lapseid ja saadab lapsed kooli.

Siis teeb ema voodid üles, pu-
hib toad, keedab lõunasöögi val-
mis ja katab laua. Peale lõunat
ema lapib, nõelub ja koob.

9.) Mtu tasinat on 90 tükkil 90:12=7(6)
10.) " " r 100 tükkil 100:12=8(4)

Emalepäev.

B.T.

Saabus emalepäev. Poetasin

ostetud lille ema lauale. Kaaned,
mis koolis tegime, panin lille-õite
rahele. Pärast hommiku-sööki saa-
bus üllatus. Onu tuli külla.
Kõisime Mustamäel ja Glehni

pargis. Erast, koju tulnud,
oli tädi toonud filmi. Kui
päike paistis tegime pilte.

Ülesanne.

- ~~$2 \cdot 12 + 5 = 29$~~ Mitu kuld on:
- 1) 2 aastat 5 kuld? $2 \cdot 12 + 5 = 29$ k.
- 2) 3 " 4 " ? $3 \cdot 12 + 4 = 40$ k.
- 3) 5 " 8 " ? $5 \cdot 12 + 8 = 68$ k.
- 4) 6 " 9 " ? $6 \cdot 12 + 9 = 81$ k.

5.) 7 aastat 4 kuni? $7 \cdot 12 + 4 = 88 \text{ k.}$

6.) 5 " 10 " ? $5 \cdot 12 + 10 = 70 \text{ k.}$

7.) 6 " 3 " ? $6 \cdot 12 + 3 = 75 \text{ k.}$

8.) 8 " 4 " ? $8 \cdot 12 + 4 = 100 \text{ k.}$

Lõblikas.

Lõblikas muneb oma munad
lehele. Munast tuleb nõõvik.
Kapsalõblikarõõvik sööb kapsaleh-
ti. Uss nukkub. ja tükust are

neb liblikas. Lapsed armasta-
vad liblikaid, sest neid on
mitmet värvi. Kui liblikas len-
dab üle, siis lapsed teada
ei tea, sest ta on ühega
ühte värvi.

Tanasõna.

1. **Hollane** liblikas toob õnne.
2. **Kirju** liblikas toob peksa.
3. **Valge** liblikas toob vaeva.
4. **Must** liblikas toob muret.
5. **Pruun** liblikas toob haigust.

Käisin keradet vaatamas.

Käisime 10. mail klassiga Gled-
ni pargis. Korjasime sinililli, lepa-
lilli ja ilaseid. Karukelli me
ei leidnud. Ah, Mustamäe ve-
rul oli palju sinililli. Teised
poisid tegid „karuvõitlust“. Lilli
võisime koju vaasidesse ja kui-
vatamiseks. Võidujooksus võitis

Gerda Mägen, poistest Glami
Pirson. Emadepäeval käisime
onuga Glehni tornis. Treppidel
olid suured praod sees. Teigi-
me krokodilli otsas pilti
ja tulime koju.

Käisin koodet vaatama.

B.T.

Käisime 11. mail klassiga
Glehni pargis. Kõjasime sini-
lilli, lepalilli ja ilaseid.

Karukelli me ei leidnud.

All, Maastamäe veerus oli pal-
ju sinililli. Teised poisid te-
gid „karuvõitlust“. Lilli vii-
sime koju vaasidesse ja
kuivatamiseks. Võidujooksus
võitis tütarlastest Gerda

B. Torberg

Mäger, poistest Harri Pür-
son. Emadepeaval käisime
onuga Glehni tornis. Trep-
pidel olid suured praod
sees. Tegime krokodilli
^{pidi}otsas ja tulime koju.

Näga hea.

Sinilill.

Clane.

Nürme nukk.

Liblika arenemine.

Liblika munad.

Röövik.

Kuke.

Liblikeas.

— 1 —

TEST 16.

2. õppeaasta.

Nimi:

B. Tomberg

Aeg:

min.

Kuupäev:

15. VII 35 a.

Hinne:

V. h.

Kordamine.

1. Tõmba liithäälikuile kriips alla!

Iga vili saab omal ajal küpseks. Sõber sõbraks, kaup kaubaks. Kõik kaunad ei kasvata ivi.

2. Täienda sobiva sõnaga antud poolik lause!

Väike Karli seisis akna all ja vahtis

üle

3. Kirjuta antud sõnad mitmuses!

Kana, kukk, laps, sõber, kepp, narr, rott, konn.

Kanad, kuked, lapsed, sõbrad, kepid, narrid, rotid, konnad.

4. Kirjuta antud piltlik väljend teiste sõnadega!

Peremehel läks kops üle maksa.

Peremees vihastus.

5. Pane igas lauses õigele kohale üks koma!

Häda ajab paluma, hää põlv hooplema. Mis täna tehtud, see
homme hooletu. Mida harvem tuled, seda armsam oled. Hom-
mikul kiida aset, õhtul ilma. Kuidas käänd, nõnda käbi.

6. Lühenda punkti abil antud sõnad!

aadress = aadr.

näiteks =

näit.

telefon =

~~telef.~~

surnud =

sündinud =

vaata =

surn.

sünd.

vaat.

7. Kirjuta lause, milles on üks koma!

Ots, tule siia!

8. Kirjuta lause, milles esineb üks liitsõna!

Ma õpin ilusas kooli-
majas.

9. Kirjuta üks vanasõna ilmadest!

Kui vanused koorus kraskuvad,
lähel ilm sajule.

10. Kirjuta üks mõistatus!

Kõigile õmbleb kuded, ise
alasti.

Sinilill.

(mullapöüest)

Naeralt sulab lumi, kui tär-
kab sinilill. Päike äratab ta
talveunest. Ta ^(sinine) õilmekas on on
imeilus. Sinilill ei karda kül-
ma, sest ta kannab kannaka-
sukat. Sinilill on armas lastele
sellepärast, et ta kuulutab ke-
rasedeks tulekut. Sinilill ütseb
vara selletõttu, et ta on

möödunud aastal kogunud
juurikassee toidu tagavarana.

Teine kevadekuulutaja on
ilane. Lapsed nopivad lilli,
kõidavad kimpu ja asetavad
nad meeklaasiga tupsa lauale.

23

II õppeaasta

Sari A

Test 6

Nimi: B. Tomberg

Aeg: min.

Kuupäev: 11.V.35.a.

Punkte:

1. $24 + 59 - 42 = 41$

2. $71 - 36 + 62 = 97$

3. $8 \cdot 9 = 72$

4. $69 : 8 = 8(5)$

5. $9 \cdot 6 = 54$

6. $75 : 9 = 8(3)$

7. $4 \cdot 18 = 72$

8. $92 : 4 = 23$

9. $6 \cdot 13 = 78$

10. $84 : 6 = 14$

11. $8 \cdot 13 = 104$

12. $100 : 8 = 12(4)$

13. $7 \cdot 14 = 98$

14. $85 : 7 = 12(1)$

15. Kraavikaevaja kaevas päevas keskmiselt 12 m kraavi.
Mitu meetrit jõudis ta kaevata nädalaga?

$$12 \times 7 = 84 \text{ m.}$$

16. Mitu paari saapaid saab 100 krooni eest ja mitu krooni jääb üle, kui 1 paar maksab 9 kr.?

$$100 : 9 = 11 (1) \text{ paari}$$

1 kr. jääb üle

$$99 \text{ paari} \quad 1 \text{ kroon jääb järgi}$$

$$9 \cdot 11 = 99 \text{ paari}$$

17. Jalgratturil kulub 1 km sõitmiseks 4 min. Mitu kilomeetrit jõuab ta edasi tunnis?

$$60 \text{ min} : 4 \text{ min} = 15 \text{ km}$$

18. Hobune jõuab koormaga keskmiselt 4 km tunnis edasi.
Mitme tunniga jõuab ta käia 48 km?

$$48 : 4 = 12 \text{ km.}$$

19. ja 20. Talumees müüs ühele ostjale 4 liitrit tangu, teisele aga 1 liiter vähem. Mitu senti sai ta neilt raha, kui ta võttis liitrist 14 senti?

$$4 \cdot 14 = 56$$

$$3 \cdot 14 = 42$$

raha sai

$$\begin{array}{r} 56 \\ + 42 \\ \hline \end{array}$$

$$98 \text{ sent}$$

$$4 \cdot 14 = 56$$

$$56 : 2 = 28$$

$$28 + 14 = 42$$

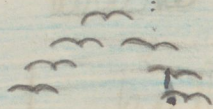
$$56 + 42 = 98$$

H

Rändlinde.

Osa linde lendab sügisel
lõunamaale. Nad tulevad
keradel jälle meie ma-
le tagasi. Nad linde nimeta-
me rändlindudeks. Mina tun-
nen järgmisi rändlinde: kuldnok-
ka, linarõstriku, rinti, lõokest, pää-
sukest, õobikut, käge, lepalindu,
pääsalindu, hane, parti, kerge,

toonekurge ja lüike.

Pääsuke.

Pändlindudest on meie maa-
le jõudnud kagu, pääsuke

ja isegi väike. Ma nägin
eile esimesi pääsukest. Need

olid suitsupääsukesed. Suitsupää-
sukesel on otsaesine ja kogu

alune punapruun, kõhualune
valge. Ta saba on pike ja
hargikujuline. Ta laul kõlab nii
nagu ütles ta: "Midi, Midi,
Midi Midi kodus kangast,
tegi riid, läks siis metsa kammu
otsa, tõmbas lõhki: siris- siris!"

Kõmmel pesitseb ka punt-
pääsukesi. Puntpääsukese kõhu-
alune on valge ja jalad

kaetud sulkestega. Ta saba
on lühem, kui suutpääsukesel.

Kõik pääsukesed on noored

lendajad. Toiduks püüavad

kõrbeid, sääski ja teisi putu-

kaid. Pääsukese pojad on väga

kenad, kui nad pesasest oota-

vad ema. Neil on valjakad
ja lajad ja kollased nokad.

-26-

II õppeaasta

Sari A

Test 7

Nimi: Bruno Tamberg Aeg: 15 min.
Kuupäev: 20.V 35 a. Punkte: 18

1. $37 + 59 - 62 = 34$

2. $85 - 58 + 42 = 69$ +

3. $12 \cdot 9 = 108$

4. $100 : 12 = 8(4)$ +

5. $11 \cdot 8 = 88$

6. $78 : 13 = 6$ +

7. $23 \cdot 4 = 92$

8. $90 : 18 = 5$ +

9. $19 \cdot 5 = 95$

10. $98 : 14 = 7$ +

11. $14 \cdot 6 = 84$

12. $90 : 11 = 8(2)$ +

13. $29 \cdot 3 = 87$

14. $60 : 15 = 4$ +

- + 15. Mitu tundi ja mitu minutit kulub ratsanikul 18 km sõitmiseks, kui tal 1 km sõitmiseks kulub 5 minutit?

1t. 30 min.

- + 16. Jalakäijal kulub 1 km käimiseks 12 minutit. Mitu kilomeetrit jõuab ta edasi tunnis?

5 klm.

- + 17. Mitu poolt saame, kui lõikame poolteks 8 õuna?

16 poolt.

- 18. Mitu lehte paberit tuleb lõigata neljandikkudeks, et saada 12 neljandikku?

3 ~~48~~ lehte

- 19. Kui pikk on 1 kolmandik 6 m pikkusest saelauast?

2 ~~20~~ 45

- + 20. Mitu senti maksab kilo kompvekke, kui veerand kilo maksab 25 senti?

100 senti.

++

- 27 -

Pääsõnu lindudest.

Lööke toob lõunasooja.

Pääsuke toob päevasooja.

Õõbik toob õõsooja.

Siis pääsukesed lendavad
~~mööd~~ madalalt, siis tuleb
vihma.

Mõistatis.

Ora es, käärid taga, kera kes-
kel?
(Pääsuke)

Linnupesä.

Silbitamine.

Pil-lu-ke-se ka-da-ka all ai-a-
nur-gas ku-lu ja saab-la ses
o-li lin-nu-pe-sa. Päi-ke kuu-e-
ass-ta-ne oh-nu o-li ta pra-gu
leid-nud ja vah-tis nüüd suu-ri
~~sil-ve~~ i-mes-ta-vail sil-mil lin-
nu-poe-gi. Ta ta-hab kum-mar-
du-da ja neid liige-malt vaa-da-
ta.

Minu kavatsusi suveks.

B.T.

Parsti lõpetab õpetöö —

algab suvepuhkus. Kavatsen
sõita paariks päevaks Pärnu.

Looriks in omale meelsasti
suveks merepalli. Sellega
hakkab ~~Pärnu~~ meres
mängima. Oleks ehk palju

kavatsusi veel, aga ei
tule kõike korraga meel-
de.

B. Tomberg

"Ei!"

"Panna et-te laps, miha o-len
ma-ja- hoid-ja."

"Eh, hõrpa ka-da-kas ja ma-ja-
hoid-ja, mikes sa nüü va-lu-sas-ti
tor-kad?"

"Opa pa-na pa-haks, nõi-ke
sukk-ru-suu-ke, mu a-mat nõu-ab
se-da — kel-le-ga on mul au
rää-ki-da?"

Minu kavatsusi suveks.

B. T.

Varsti lõpet õppetöö — algab
suvepuhkus. Kavatsen sõita
paariks päevaks Pärnu. Sooviksin
omale meelsasti merepalli.

Illega hakkan meres mängima

Oleks ehk palju kavatsusi
veel, aga ei tule kõik korda
ga meelde.

Purtpääsuke.

Suitsupääsuke.

Test 8

Nimi: **B. Tomberg** Aeg: min.
Kuupäev: **25.V.35.a.** Punkte: **18**

1. $48 + 26 - 53 = 21$ + 2. $72 - 49 + 65 = 88$ +

3. $2 \cdot 47 = 94$ + 4. $96 : 25 = 3(21)$ +

5. $8 \cdot 6 = 48$ + 6. $72 : 6 = 12$ +

7. $16 \cdot 4 = 64$ + 8. $85 : 17 = 5$ +

9. $4 \cdot 200 = 800$ + 10. $1000 : 300 = 3(100)$ +

11. $6 \cdot 13 = 78$ + 12. $100 : 14 = 7(2)$ +

13. $8 \cdot 12 - 42 = 54$ + 14. $87 : 3 + 15 = 44$ -

15. Mitu senti maksab riide meeter, kui pooldest meetrist maksti 45 senti?

90 senti.

$$45 \cdot 2 = 90 \text{ s.}$$

16. Kilo vorsti maksis 80 senti. Mitu senti maksab veerand kilo samahinnalist vorsti?

20 senti.

$$80 : 4 = 20 \text{ s.}$$

17. Mitu tundi ja mitu minutit kulub omnibusel 32 km sõitmiseks, kui tal 1 km sõitmiseks kulub 3 minutit?

96 lt. 36 m.

$$32 \cdot 3 = 96$$

18. Jalgrattur sõitis tunnis 15 kilomeetrit. Mitme tunniga jõuab ta sõita 75 km?

5 tunniga.

$$75 : 15 = 5 \text{ t.}$$

19. Ema ostis 3 kilo ahvenaid, makstes 24 senti kilost. Mitu senti sai ta 1 kroonist tagasi?

28 senti.

$$3 \cdot 24 = 72 \text{ s.}$$

$$100 - 72 = 28 \text{ s.}$$

20. Ema ostis 100 g juustu ja maksis sellest 12 senti. Mis maksab 1 kilo seda juustu, kui teame, et kilos on 1000 grammi?

120 s.

Hind 10 senti.